

UUNNVÆRLIG | For slektsforsker Ivar Sannerud er pc-en det viktigste verktøyet. Han gir gjerne Per Ivar Rivenæs og Christian Magnus Falsen en liten innføring.

FALSEN & FALSEN | Det er med en viss andektighet Christian Magnus Falsen poserer foran sin berømte tippoldefar.

Dobbel tilknytning
Per Ivar Rivenæs (47) har to forfedre i eidsvollsforsamlingen. Da han leste i Aftenposten om «Adopter en Eidsvollmann» meldte han seg derfor umiddelbart som kontaktperson. I tillegg

til Christian Magnus Falsen, er Thomas Konow blant Per Ivars forfedre.
– Thomas Konow var faktisk den aller yngste av utsendingene til Riksforsamlingen på Eidsvoll. Bare 17 år. Han døde på sin 85-årsdag som den siste av eidsvollsmennene, opp-

FAKTA

Slik starter du slektsforskningen

- 1. Snakk med** de eldste nålevende i familien om slekta. Vis fram det som finnes av familiebilder og få flest mulig navn og opplysninger. Gjør gjerne lydopptak.
- 2. Skaff deg** et slektsprogram. Delta på brukergруппemøter hvis det fins slike i lokallaget.
- 3. Start leting** etter mer informasjon om din slekt på www.digitalarkivet.no; folketellinger og skannede kirkebøker, for å forankre slektsgreinene f.eks. i Folketellingen 1910.
- 4. Sjekk om** det finnes en bygdebok for området på: www.lokalhistorie.no/bygdebok.html
- 5. Ta kontakt med** andre slektsforskere som er interessert i samme geografiske område som dine aner hører til. Du finner oversikt på DIS-Norges Slektsforskerbasen på: www.disnorge.no/sfbasen

Kilde: DIS-Norge

FAKTA

Grunnlovsjubileet

Stortinget vedtok våren 2009 å oppnevne en hovedkomité for grunnlovsjubileet i 2014. Ved 100-årsjubileet i 1914 startet planleggingen allerede i 1907.

Statsbygg leder arbeidene med å restaurere Eidsvollbygningen til 2014.

Søkelyset settes på de 112 eidsvollsmennene «Årets helter» i jubileumsåret.

De historiske datoene fra 1814 legges til grunn for mye av det som skal skje. F.eks. vil 16. februar bli en merkedag – det var da beslutningen om å innkalle til riksforsamlingen ble tatt.

17. mai 2014 blir selve høydepunktet i feiringen.

Kilde: www.eidsvoll1814.no

lyser Per Ivar på klingende bergensk, akkurat som sitt konowske opphav. Årene på Østlandet tryller ikke bort innbitt skarring i en fei.

Slektstreet studeres nå ivrig i Wergelands Hus mellom kaffesvelger og familieprat.

– Hvis jeg hadde truffet deg i selskap så hadde jeg nok spurt deg om slekt, siden du også er en Konow, sier Christian Magnus og påpeker at Konow, Munch og Sinding-Larsen er blant de slektene som har mange linjer til Falsen.

– Ja, det at embetsfolket i stor grad styrte samfunnet, gjorde også at de fløy rundt og giftet seg med hverandre, forklarer Ivar Sannerud.

Lykke i Wergelands hus

Per Ivar Rivenæs, Christian Magnus Falsen og Ivar Sannerud finner hverandre i en hendelse som ligger nærmere 200 år tilbake i tid. To av dem har det bokstavelig talt i blodet. De er i slekt, langt, langt ute.

– Vi er praktisk talt brødre, ler de to Falsen-etterkommerne nå, men enes om at allmenninger kanskje er en bedre beskrivelse.

De ser smilende på hverandre og så på mannen på veggen. Han som kalles Grunnlovens far. Og plutselig kan vi se litt av den stoltheten som sikkert må ligge der et sted.

– Han gjorde et imponerende stykke arbeid, konstaterer Christian Magnus junior.

– Utvilsomt. Jeg skal hit i 2014. Det blir artig å se hva de gjør ut av jubileet, sier Per Ivar.

– Mitt håp er at vi kan samle alle etterkommerne til Falsen her da. Det hadde vært utrolig artig, sier adoptivfar Sannerud som nå virkelig har tødd opp.

Den blå timen er definitivt over, men det er ikke lett å løsrive slektsforskeren og de to etterkommerne fra den nye rikssalen i Wergelands Hus. Spesielt ikke siden guide Yngvild Maae er i gang med å øse av sin kunnskapskilde.

Alle har vært her mange ganger før, men dette blir et helt spesielt møte. Håndtrykkene er faste, smilene brede.

– Nå skal jeg hjem og grave. I egne røtter, fastslår Per Ivar.

– Det var artig å friske opp kunnskapen, nikker Christian Magnus.

– Og jeg må komme enda mer under huden på forfaderen deres, oppsummerer slektsforskeren.

Ivar Sannerud ser lykkelig ut. Han gleder seg over å endelig ha møtt Falsens etterslekt og ser fram til de mange hundre timene han har i vente ved datamaskinen og over bokpermer hjemme på Nordkisa. Datteren hans har nok et poeng. Han er besatt – og lever godt med det.

mariann.torsvik@rb.no

Tre eidsvollsmenn fra Akershus Amt

Christian Magnus Falsen (1782-1830)

Adoptert av Ivar Sannerud

Parti: Selvstendighetspartiet

Yrke: Sorenskriver

Falsen kom fra en familie av embetsmenn og jurister, og var også selv nært tilknyttet det

dansk-norske embetsverket etter studier og karriere i København. Lenge virket han åpen for en overenskomst med Sverige, men under riksforsamlingen ble han likevel leder for selvstendighetspartiet. Deler av Grunnloven er tydelig inspirert av det grunnlovsutkastet som han og lektor Adler utformet. Falsen kan også ha påvirket utformingen av Grunnloven som leder for konstitusjonskomiteen og som vise-president (1. uke) og president (5. uke) for riksforsamlingen.

Christian Christensen Kollerud (1767-1833)

Adoptert av Ivar Sannerud

Parti: Fri/Ukjent

Yrke: Gårdbruker

Kollerud skilte seg ut fra de øvrige gårdbrukerne. Ikke bare hadde han realskole, men han eide også flere går-

der og drev sagbruk i Aurskog-Høland. I riksforsamlingen var han likevel blant de mest anonyme. Et skriftlig innlegg for sagbruksfrihet tilsendt Konstitusjonskomiteen er det eneste konkrete initiativet vi kjenner til. Hvorvidt han tilhørte opposisjonen eller flertallet er usikkert, men i mange saker fulgte han sannsynligvis Falsen som kom fra samme amt.

Peder Anker (1749-1824)

Adoptert av Peter Anker-Nilssen

Parti: Unionspartiet

Yrke: Kammerherre, Godseier

Peder Anker, var fetter av Carsten og Peter Anker og en av hovedaktorene innen jern-

verks- og trelastbransjen. Etter Kiefredren i januar 1814 tok han til orde for en overenskomst med Sverige, og sammen med sviger-sønnen grev Wedel ble han stående i spissen for Unionspartiet. Til tross for at han tilhørte opposisjonen og var forholdsvis anonym i debattene, ble han valgt til riksforsamlingens første president. På det overordentlige storting høsten 1814 fikk han ingen plass, men til gjengjeld ble han landets første statsminister.

I tillegg ble Peter Blankenborg Prydz (1776-1826), Diderich Hegermann (1763-1835), Paul Thorsen Harildstad (1764-1843) og Helge Ellingsen Waagaard (1781-1817) valgt i Akershus, men de representerte sine militærregiment – Nordenfjeldske og Oplandske infanteriregiment – og bodde ikke i Akershus.

Kilde og utlån av bilder: Eidsvoll 1814

Slekt skal følge slekters g

Ivar Sanneruds høyeste ønske var å finne sine biologiske besteforeldre. Jakten på røttene ble en altoppslukende hobby – og nå har slektsforskeren gitt seg i kast med eidsvollsmennene.

Mariann Torsvik | tekst
Martin Lundsvoll | foto

– Ja, god dag, det er Christian Magnus Falsen.

Den høflige, blide mannen foran oss bærer navnet med den største selvfølge, men får Yngvild Maae i Wergelands Hus til å knikse litt ekstra dypt, nærmest i ærbødighet. Han har tross alt en stol med eget navn på i rikssalen på Eidsvoll 1814.

Utsikten er praktfull. Utenfor er den blå timen i ferd med å legge seg over Andelva og verksområdet. Lyktene erstatter på ingen måte dagslyset, men forsterker inntrykket av idyll. Selve Eidsvollsbygningen er gjerdet inn og under restaurering, men Wergelands Hus er så absolutt en verdig ramme rundt det som må kunne sies å være et historisk møte.

Tipp-tipp-tipp

Slektsforsker Ivar Sannerud fra Nordkisa skal møte to etterkommere etter en mann hvis liv og slekt han nå studerer med lupe. Sannerud har nemlig adoptert, ikke bare én, men to eidsvollsmenn, begge fra Akershus. Ole Christian Konnerud fra Aurskog Høland, som har få etterkommere og Christian Magnus Falsen, som har en stor etterslekt.

Per Ivar Rivenæs og Christian Magnus Falsen. De to Falsen-etterkommerne har aldri truffet hverandre før, men finner umiddelbart tonen.

Sistnevnte er tippoldebarn av den kjente eidsvollsmannen, mens Rivenæs er tippippoldebarn av broren, Carl Falsen, også han sentral i forarbeidet til riksforsamlingen.

– Jeg har hoppet over et par ledd i forhold til deg, fordi mine forferde har vært relativt gamle når de har fått barn, forklarer Christian Magnus Falsen som en kommentar til at han har et par tipper mindre enn Rivenæs.

Sistnevnte har for øvrig arvet en rotekentusiasme fra sin nå avdøde mor i Bergen.

– Alt jeg har lært om slekten, har jeg fra min mor. Jeg ble jo veldig inspirert da mamma fant fram til sine aner helt tilbake til 1500-tallet, sier Per Ivar.

Tiden strekker imidlertid ikke til for tre barnspappaen som hadde mer enn nok med å finne en tidslomme for å komme seg fra Oslo til Eidsvoll.

– Men jeg prøver å overføre litt til egne barn. Blant annet tok jeg dem med hit, og da fikk de lov til å sitte i stolene til forfedrene sine. Det var stor stas.

HISTORISK MØTE | Den nye rikssal i Wergelands Hus er laget etter modell fra den opprinnelige i Eidsvollsbygningen. Slektsforsker Ivar Sannerud sammen med etterkommerne, Per Ivar Rivenæs (t.v.) og Christian Magnus Falsen (t.h.).

Det ingen ville snakke om

For Ivar Sannerud startet slektsforskningen da faren døde for 20 år siden.

– Far var født utenfor ekteskap og «satt bort». Jeg var alltid veldig nysgjerrig på hvem besteforeldrene mine var, men dette var et ømtålig tema som far ikke ville snakke om, så jeg valgte å ikke rote i det så lenge han levde.

Ivar fant fort sin biologiske bestemor, mens det tok lengre tid med bestefar.

– Da jeg først fant ut det. Det var et veldig sterkt øyeblikk, sier han og blinker litt ekstra bak brilleglassene.

I tillegg til å finne eget opphav, har Ivar Sannerud blant annet forsket på husmannsslekter i Ullensaker og nå også eidsvollsmennenes etterslekt.

– Datteren min mener jeg er besatt av slektsforskningen, sier Ivar og humrer. Det later ikke som om karakteristikken går nevneverdig inn på ham.

– Hva er det som fascinerer deg?

– Jeg er interessert i historie, og synes det er et viktig å dokumentere den.

Det går enormt mye tid med til en hobby som dette. Ivar Sannerud er fremdeles i full jobb, som teknisk sjef i Ullensaker kommune. Hjemme sitter han helst bøyd over bygdebøker eller foran dataskjermen. Det meste er å finne på internett nå.

– Ja, etter at jeg la inn slektsprogram i 1999 har det blitt mye enklere, sier Ivar Sannerud som antyder at han har rundt 45.000 navn i databasen sin.

Falsen fascinerer

– Jeg har helt siden jeg var guttunge vært fascinert av Christian Magnus Falsen. Mye på grunn av Oscar Wergelands maleri av eidsvollsmennene, der Falsen har en sentral plass, sier Ivar Sannerud. Dette bildet malte for øvrig Wergeland hele 70 år etter at grunnlovsforsamlingen møttes.

– Hvorfor valgte du, som den enes-

te, å adoptere to eidsvollsmenn?

– Jeg ble fascinert av at det var to uterpunkter, sier Sannerud. Han understreker at mens Falsen var aktiv og velkjent, var Kollerud en relativt anonym bonde fra Høland, der det heller ikke har meldt seg så mange etterkommere.

– Men jeg har da funnet ut at en av sønnene til Kollerud var stortingspresident og til og med var statsminister.

«Adopsjonen» er frivillig arbeid som Sannerud tar på dypeste alvor. Neste år skal rammene være på plass, altså datoer for fødsel, giftermål og død for slekten.

– Det kjedelige skjelettet, sier Sannerud som allerede har kommet langt i denne prosessen. I tillegg har han lest en del bøker om Falsen og han gleder seg til å komme noen skritt videre. Få tak i bilder og historier, noe ikke minst etterkommerne kan hjelpe ham med.

– Noe spennende du har oppdaget så langt?

ang

ud trives mellom portrettene av eidsvollsmennene. Ikke minst er han begeistret over å endelig få møte to av Christian Magnus Falsens etter-

– Ja, den andre kona til Falsen var enke etter Stoltenberg og han var stamfar til dagens statsminister.

– Falsen fridde til henne per brev. Gjorde han ikke? spør Falsen junior.

– Jo, det stemmer. En annen kuriositet er at Falsen fikk sitt sjette barn 18. Mai 1814. Han fikk nok ikke noen papperm, humrer slektsforskeren.

Først i 17. mai-toget

Det er cirka 25 med etternavnet Falsen i Norge i dag ifølge skattelistede.

– Min bestefar gikk faktisk til rettssak mot en familie i Nord-Norge som tok navnet Falsen helt «ut av det blå». De tapte, og kalte seg deretter Fallsen med to l-er, ler Christian Magnus Falsen (64).

Han har et navn som fikk enhver barneskolelærer til å se rødt, hvitt og blått. Det var ikke helt enkelt for en liten gutt.

– Det var veldig flaut når læreren på Jar skole ville at jeg skulle gå først i 17.

mai-toget. Jeg ville jo heller gå sammen med de andre gutta i klassen.

Christian Magnus har ikke hatt tid til å forske på slekta selv, men synes det er veldig moro at det blir gjort.

– Så takk for det, sier Falsen med klar adresse til slektsforsker Sannerud. De har så definitivt felles interesser.

– Det er utrolig spennende å ha en som samler opplysninger og sammenstiller alt, supplerer Per Ivar Rivenæs.

Ivar Sannerud er ydmyk og litt undrende til tilliten.

– Det er jo spesielt at jeg som en ikke-Falsen skal skrive om ham når det er så mange oppegående etterkommere.

Slektsstevne ved grava

Totalt har det vært 11 gjennom historien som har hett Christian Magnus Falsen.

– Ja, i vår gren av familien het alltid eldstemann Christian Magnus, sier han.

Selv har han ingen mulighet til å videreføre den tradisjonen siden han kun har en datter.

– Det har vel vært litt stas også å være navnebror til Grunnlovens far?

– Jo, klart det. Spesielt når Falsen var avbildet på tusenlappen ble det jo en del oppmerksomhet. Jeg ble invitert til Norges Bank for full omvisning og innføring i trykkekunst, noe som var en opplevelse.

Han er ved Christian Falsens grav på Gamle Aker Gravlund hver 17. Mai. Der treffer han alltid noen fra familie.

– Det er vel det nærmeste vi kommer et slektsstevne. Vi er så få igjen.

2014 blir som julaften

Eidsvollsmennene vil bli viet mye plass i årene framover.

– 2014 blir jo som julaften for oss med store nasjonale dager og tv-overførte arrangementer, sier Randi Galstad som le-

FAKTA

Adopter en eidsvollsmann

Er en del av Grunnlovsjubileet i 2014.

Riksarkivaren og DIS-Norge samarbeider om å finne etterkommere til alle de 112 eidsvollsmennene og presentere informasjon om dem og eidsvollsmennene på internett.

DIS-Norge er Norges største forening for slektsforskere med 9.500 medlemmer. DIS er en forkortelse for datahjelp i slektsforskningen.

Slektsforskere over hele landet har meldt sin interesse for å adoptere og forske på slekten til eidsvollsmennene. Blant dem Ivar Sannerud fra Nordkisa.

Det omfattende arbeidet er ulønnet.

Cirka 60 prosent av eidsvollsmennene er nå adoptert. I tillegg har mange etterkommere meldt inn informasjon.

Informasjonen oppdateres kontinuerlig på www.eidsvollsmenn.no.

Kilde: www.eidsvollsmenn.no

FLERE ANER | Per Ivar Rivenæs foreviger sin andre forfader i den nye rikssalen. Thomas Konow var den yngste i Grunnlovsforsamlingen med sine 17 år.

EKTE FALSEN | For en adelslekt som Falsen var det å ha eget familievåpen helt naturlig. Per Ivar Rivenæs kan huske at moren hans hadde dette på veggene hjemme.

der samfunnskontakten ved Eidsvoll 1814.

Hun forteller om stor pågang av stolte etterkommere og økende interesse både fra forlag, skoler og privatpersoner.

I Wergelands Hus viser hun gjerne fram den nye rikssalen med malerier av eidsvollsmennene.

– Jeg regner med at det blir noen slektstreff her i jubileumsåret. Vi har allerede mottatt en del henvendelser om det, noe vi er positive til, sier Galstad.

Det nærmeste Christian Magnus kommer slektsarbeid, er oppdateringen av den norske delen av den danske adelskalenderen, hvor han for øvrig oppføres som De Falsen, i beste adelsstil.

– Det at Christian Magnus Falsen sa fra seg adelstittelen er jeg for øvrig stolt av. Det la grunnlaget for et Norge med mindre klasse-skiller, sier Falsen junior.